

Deel 2: Beloften vervuld! De Tien Verloren Stammen van Israël.

Ver terug in de geschiedenis rond 732 v.Chr. werden de tien stammen van Israël uit hun land gedeporteerd en zijn nooit meer teruggekeerd (2 Koningen 17:23;18:11). Waar zijn deze verloren stammen gebleven? De bijbel spreekt over een eindtijd waarin de verloren stammen van Israël samen met Juda (het Joodse volk) weer één natie zullen worden. Ze zijn er dus nog! De beloften van de grote welvaart en macht aan de nazaten van Abraham, Isaak en Jacob zijn in vervulling gegaan! De identiteit van deze tien verloren stammen kan worden achterhaald via vervulde beloften!

Hoewel Abraham nog steeds kinderloos was, beloofde God ook dat zijn afstammelingen „als het stof der aarde” zouden zijn, "zodat, indien iemand het stof der aarde zou kunnen tellen, ook uw nageslacht te tellen zou zijn" (vers 16). De onmetelijke reikwijdte van deze belofte – de bijna onbegrensde uitbreiding van Abraham's nakomelingschap – moet niet licht worden opgevat. Zoals we zullen zien, heeft deze enorme implicaties.

Ongeveer een decennium later verscheen God opnieuw aan Abraham in een visioen. Ofschoon hij nog altijd geen nakomeling had, beloofde God hem opnieuw een erfgenaam – en deze erfgenaam, zei God, zou zijn „lijfelijke zoon” zijn (Genesis 15:4). Een ongelooflijke menigte mensen zou uit die erfgenaam, Isaak, voortkomen. „Toen leidde Hij hem [Abraham] naar buiten, en zeide: Zie toch op naar de hemel en tel de ster-

ren, indien gij ze tellen kunt; en Hij zeide tot hem: Zo zal uw nageslacht zijn” (vers 5). Hoe reageerde Abraham? „En hij geloofde in de Here, en Hij rekende het hem toe als gerechtigheid” (vers 6).

Abraham's overtuiging dat hij erop kon vertrouwen dat God zijn woord zou houden – ook al was het ver in de toekomst – was een van de redenen dat God Abraham liefhad. God koos hem om niet alleen de vader van verscheidene machtige naties te worden, maar de vader van alle gelovigen (Romeinen 4:11). God was bezig een tweevoudige rol voor de getrouwe Abraham te verwezenlijken. Enkele verzen later beloofde God hem niet alleen een niet te tellen aantal nakomelingen, maar het hele gebied „van de rivier van Egypte tot de grote rivier, de rivier de Eufraat” (Genesis 15:18).

Dit uitgestrekte gebied besloeg meer land dan het land dat God in zijn oor-

spronkelijke belofte van het land Kanaän had inbegrepen (Genesis 12:6-7; 17:8; 24:7).

God breidt zijn beloften uit

Toen Abraham zijn geloof verder bewees, vergrootte God de reikwijdte van zijn beloften aan hem. Uiteindelijk omvatten ze veel meer dan Hij oorspronkelijk had geopenbaard. Het meest gedetailleerde verslag van Gods verbazende beloften aan Abraham staat in Genesis 17:

„Toen Abram negenennegentig jaar oud was, verscheen de Here aan Abram en zeide tot hem: Ik ben God, de Almachtige, wandel voor mijn aangezicht, en wees onberispelijk; Ik zal mijn verbond tussen Mij en u stellen, en u uitermate talrijk maken ... Wat Mij aangaat, zie, mijn verbond is met u, en gij zult de vader van een menigte volken worden; en gij zult

niet meer Abram genoemd worden, maar uw naam zal zijn Abraham, *omdat Ik u tot een vader van een menigte volken gesteld heb*. Ik zal u *uitermate vruchtbaar* maken en u tot *volken* stellen, en *koningen* zullen uit u voortkomen. Ik zal mijn verbond oprichten tussen Mij en u en uw nageslacht in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u en uw nageslacht tot een God te zijn. Ik zal aan u en uw nageslacht het land, waarin gij als vreemdeling vertoeft, het ganse land Kanaän, tot een altoosdurende bezitting geven, en Ik zal hun tot een God zijn'' (vers 1-8). Evenals met vroegere uitspraken van deze belofte was Gods zegen nog altijd voorwaardelijk en gebaseerd op Abraham's gehoorzaamheid en toewijding aan geestelijke groei. Hier herinnerde God hem er weer aan door te zeggen: „Ik ben God, de Almachtige, wandel voor mijn aangezicht, en wees onberispelijk'' (vers 1; vgl. Mattheüs 5:48).

Groot volk en vele volken

Een belangrijk deel van Gods belofte was, zoals we eerder zagen, dat Abraham's afstammelingen zich sterk zouden vermenigvuldigen. God gaf de patriarch een andere naam *Abraham* hetgeen betekent „vader van een menigte'' (Genesis 17:5).

God ging dieper op dit aspect van zijn belofte in: „Ik zal u *uitermate vruchtbaar* maken en u tot *volken* stellen, en *koningen* zullen uit u voortkomen'' (vers 6; zie ook vers 15-16). God vervolgde: „Ik zal aan u en uw nageslacht het land, waarin gij als vreemdeling vertoeft, *het ganse land Kanaän, tot een altoosdurende bezitting* geven, en Ik zal hun tot een God zijn ... gij zult mijn verbond houden, gij en uw nageslacht, in hun geslachten'' (vers 8-9). Het verslag in Genesis 17 bevestigt Gods verplichting aan Abraham van „*een eeuwig verbond*'' (vers 7, 13, 19), een *bindende overeenkomst* die God verplicht het land Kanaän voor altijd aan de afstammelingen van de patriarch te geven (vers 8). God's verplichting jegens Abraham was gewichtig en vérstrekkend.

In Genesis 18 net vóór de verwoesting van de van zonde vergeven steden

Sodom en Gomorra, ontvangt Abraham gasten – engelen – met het nieuws van de goddelijke straf die de twee steden zouden ondergaan – en met een herbevestiging aan de 99-jarige Abraham en zijn vrouw, Sara, die 10 jaar jonger was, van de ophanden zijnde geboorte van een zoon (vers 10-14).

De engelen bevestigden de bejaarde patriarch de vroegere belofte dat Abraham een grote en machtige natie zou worden – een fysieke, materiële en nationale verplichting van onmetelijke reikwijdte. Zij herbevestigden tevens de Messiaanse belofte dat met hem alle volken der aarde zullen gezegend worden (Genesis 18:17, 18 zie ook Amos 3:7)

De belofte werd indrukwekkend vervuld toen ongeveer een jaar later Sara beviel van Isaak (Genesis 21:1-3). Eerst had Abraham zich trouw aan God bewezen. Nu bewees God op wonderbaarlijke wijze zijn trouw aan zijn verplichting jegens Abraham.

De ultieme beproeving

De climax van deze verslagen van Gods belofte staat in Genesis 22. Hier vinden we een van de belangrijkste gebeurtenissen in de Bijbel. Dit is Gods laatste uiteenzetting van zijn belofte aan Abraham.

In dit verslag is Abraham's bereidheid zijn zoon Isaak te offeren een voorafschaduwing van de fundamentele gebeurtenis van Gods plan aan alle mensen behoud aan te bieden: Gods bereidheid zijn enige zoon, Jezus Christus, te offeren (Johannes 3:16-17).

Eerder merkten we op dat Gods belofte afhankelijk waren van Abraham's voortdurende gehoorzaamheid (Genesis 12:1; 17:9). Maar na de gebeurtenissen van Genesis 22 veranderde God zijn verbond met Abraham door het op een hoger niveau te brengen – en met reden.

God zei Abraham Isaak, de zoon van de belofte (Romeinen 9:9), te nemen en hem op de berg Moria als een brandoffer te offeren (Genesis 22:2). De ultieme beproeving van Abraham's geloof was aangebroken.

In deze tijd van zijn leven evenwel had Abraham geleerd God onvoorwaarde-

lijk te vertrouwen. Lange tijd had hij Gods wijsheid, waarachtigheid en getrouwheid ervaren. Hij deed als hem was opgedragen om pas op wonderbaarlijke wijze te worden tegengehouden op precies het moment dat hij zijn zoon zou hebben gedood (vers 9-11).

Uit dit voorval kunnen wij enkele diepzinnige lessen trekken. In de eerste plaats, dat God nooit – in de oudheid noch in de moderne tijd – heeft gewenst dat Hij zou worden geëerd met een mensenoffer.

Ten tweede, God verbood Israël de heidense praktijk eerstgeboren kinderen te offeren aan afgoden. Mensenoffers waren een onderdeel van de Mesopotamische maatschappij waaruit Abraham werd geroepen. Ook de landen om hem heen kenden mensenoffers. God zorgde er echter voor dat zijn trouwe dienstknecht *niet* daadwerkelijk zijn zoon zou slachten, hoewel Abraham niet van tevoren wist wat God van plan was. In het volgende vers openbaren Gods woorden wat Hij werkelijk over Abraham te weten wilde komen: „Nu *weet Ik, dat gij godvrezend zijt*, en uw zoon, uw enige, Mij niet hebt onthouden'' (vers 12). Met zijn bereidheid de levende God te gehoorzamen had Abraham bewezen dat hij dat wat hem het dierbaarst was, zijn enige erfgenaam, zou opgeven (vers 15; vgl. Johannes 3:16). God wilde Abraham's zoon niet als slachtoffer. Maar Hij wilde wel weten of Abraham hem genoeg zou *vertrouwen* om de zwaarste beslissing te nemen die God hem voorlegde. Abraham slaagde voor de test. Ten derde, Abraham's optreden toonde aan dat hij de juiste man was voor de rol van „vader van allen die geloven'' (Romeinen 4:11-22; Galaten 3:9; Hebreeën 11:17-19) – dat hij een gepaste grondlegger was van de familie van ontelbare afstammelingen die het volk van God zouden worden (Genesis 18:19).

Beloften onvoorwaardelijk

Op dit punt werden Gods beloften aan Abraham – de stoffelijke en de geestelijke – onvoorwaardelijk. Zijn woorden „Ik zweer bij Mijzelf'' (Genesis 22:16) laten zien dat de vervulling van de belofte niet langer van

Abraham afhing. De vervulling van de belofte zou voortaan uitsluitend van God zelf afhangen. Hij *verplichtte zich onvoorwaardelijk* zijn belofte aan Abraham en zijn nakomelingen te vervullen.

God zette zijn eigen trouw en integriteit bij deze verplichtingen op het spel. Hij heeft zich er *onvoorwaardelijk toe verbonden* al zijn beloften tot in de details te verwezenlijken.

Omdat wij de onvoorwaardelijke aard van Gods beloften begrijpen, hebben we een beter beeld van waar wij op moeten letten bij de loop der geschiedenis van de afstammelingen van het oude Israël. Daar God zijn belofte aan Abraham niet kan opzeggen, omdat Hij zijn woord niet zal schenden (Numeri 23:19), wordt ieder detail in ons zoeken naar de identiteit van de 10 verloren stammen van Israël na hun verbanning een leidraad.

Genesis 22 besluit met het herbevestigen van de centrale elementen van Gods verplichtingen jegens Abraham: „[Ik zal] u rijkelijk zegenen, en uw nageslacht *zeer talrijk* maken, als de sterren des hemels en als het zand aan de oever der zee, en uw nageslacht zal de poort zijner vijanden in bezit nemen” (vers 17). Deze stoffelijke, materiële en nationale zegeningen blijven aanwijzingen voor de identiteit van Abraham’s hedendaagse afstammelingen.

God vervolgde: „En met uw nageslacht zullen alle volken der aarde gezegend worden, omdat gij naar mijn stem gehoord hebt” (vers 18). Deze zegen zou een tweeledige betekenis blijken te hebben. Door Christus, als het Zaad van Abraham, zou God aan de gehele mensheid behoud ter beschikking stellen (vgl. Galaten 3:16 en Johannes 3:16). Maar ook de hele wereld zou materieel voordeel hebben van de overvloedige fysieke zegeningen die God op Abraham’s afstammelingen zou uitstorten. Gods belofte heeft zowel geestelijke als materiële aspecten.

Vernieuwd aan Isaak

God vernieuwde zijn beloften aan Abraham in de navolgende generaties. Hij herbevestigde zijn verbond aan Is-

aak, de zoon van de patriarch (Genesis 26:1-5), en aan Jakob, zijn kleinzoon (Genesis 27:26-29; 28:1-4, 10-14; 35:9-12). Door Jakob gaf God de nationale en materiële aspecten van zijn beloften door aan de afstammelingen van Abraham’s achterachterkleinzoons, Efraïm en Manasse, de zonen van Jozef (Genesis 48:1-22).

Gods belofte aan Isaak dat Hij hem en zijn nageslacht „al die landen” zou geven (Genesis 26:3-4) omvat grote materiële zegeningen. God beloofde ook hem, zoals Hij aan Abraham had gedaan, een bijna onbepaald aantal nakomelingen, die zich zouden „vermenigvuldigen als de sterren des hemels” (vers 4).

Op een bepaald niveau zou deze belofte worden vervuld in de tijd dat enkele miljoenen Israëlieten, onder leiding van Mozes, de berg Sinai bereikten en later in de tijd van Salomo (Deuteronomium 1:10; 1 Koningen 4:20-21). Maar Mozes zelf beseftte dat de zegeningen van grote menigten vele malen zouden worden vermenigvuldigd boven wat er al in zijn tijd was geweest (Deuteronomium 1:11).

Jakob krijgt geboorterecht

De stoffelijke zegeningen die op Isaak overgingen zouden normaliter overgaan op diens eerstgeborene zoon Ezau (Genesis 25:21-26). Jakob, de jongere van de tweelingbroers, haalde Ezau echter over zijn geboorterecht aan hem te verkopen in ruil voor een maaltijd (vers 29-43).

Wat was het geboorterecht en waarom was het belangrijk? De *International Standard Bible Encyclopedia* verklaart dat het geboorterecht „het recht [was] dat vanzelfsprekend de eerstgeborene zoon toebehoorde ... Zo iemand werd automatisch het hoofd van de familie, daar de lijn door hem zou worden voortgezet. Als eerstgeborene erfde hij een dubbele hoeveelheid van het vaderlijke erfgoed ... De eerstgeborene was verantwoordelijk voor ... het uitoefenen van gezag over het huishouden als geheel” (1979, Vol. I, „Birthright”, pp. 515-516).

Om de zegeningen van het eerstgeboorterecht van zijn vader te ontvan-

gen nam Jakob zijn toevlucht tot het bedriegen van de blinde en bejaarde Isaak om hem te doen geloven dat hij Ezau was (Genesis 27:18-27). Jakob beseftte onvoldoende dat bedrog niet nodig was. God had al voor de geboorte van de tweeling geopenbaard dat Jakob de sterkere van de twee zou zijn en dat Ezau uiteindelijk Jakob zou dienen (Genesis 25:23).

God liet echter toe dat Jakob de belofte van het eerstgeboorterecht ontving om de patriarch van de familie te zijn en het beste van het familieerfgoed van zijn vader te ontvangen zonder tussenbeide te komen om de omstandigheden te veranderen. Later zou Hij Jakob leren op te houden op zijn eigen bedrieglijke streken te vertrouwen. Let nu op de zegen die Isaak over Jakob uitsprak: „God zal u geven van de dauw des hemels en van *de vette streken der aarde*, en overvloed van koren en most. *Volken zullen u dienen, natiën zich voor u nederwerpen*; wees heerser over uw broeders, en de zonen uwer moeder zullen zich voor u nederbuigen. Wie u vervloekt, zij vervloekt, en wie u zegent, zij gezegend” (Genesis 27:28-29). Dit waren geen loze woorden. Isaak gaf officieel de ontzagwekkende beloften die God aan Abraham had gedaan door aan Jakob. Later bevestigde God door een droom aan Jakob dat hij inderdaad de geboorterechtbelofte zou ontvangen. God openbaarde toen aan Jakob dat zijn nageslacht „als het stof der aarde” zou zijn en zich zou uitbreiden, „naar het westen, oosten, noorden en zuiden” – *in alle richtingen vanuit het Midden-Oosten* (Genesis 28:12-14). Gezien de enorme omvang van dergelijke belofte is het geen wonder dat de apostel Paulus later sprak over Jakob’s grootvader Abraham als de „*erfgenaam der wereld*” (Romeinen 4:13). God had duidelijk de bedoeling dat Abraham’s afstammelingen uiteindelijk een groot deel van de wereld zouden overheersen.

Twee nationale identiteiten

In Genesis 35 komen we nog een ander aspect van de geboorterechtbelofte tegen. Hier belooft God aan Jakob dat

er „een volk, ja een *menigte van volken*” uit hem zouden voortkomen (vers 11). Kennis van dit aspect van Israël's erfgod is van wezenlijk belang als we de profetieën willen begrijpen. De geboorterechtbelofte zou worden vervuld in *twee afzonderlijke nationale entiteiten*.

In Genesis 48 gaf Jakob dit deel van Gods belofte aan Abraham en Isaak door aan Jozef's zonen Efraïm en Manasse. Tegelijkertijd plaatste Jakob *zijn eigen naam* op deze twee kleinzoons (vers 16). Bij gevolg slaan veel van de latere verwijzingen naar "Jakob" of "Israël" in de profetische boeken van de Bijbel vooral op deze twee takken van Jakob's afstammelingen. De zegen van Jakob omvatte *land – nationaal grondgebied* – dat de twee kleinzoons zouden beërven tot een eeuwig bezit. Zij zouden ook uitgroeien "tot een *menigte van volken*" (vers 4). Hier zien we voor de tweede maal de opmerkelijke belofte dat Jakob's nakomelingen – meer specifiek zij die uit Efraïm en Manasse zouden voortkomen – zouden uitgroeien tot respectievelijk een *menigte van volken* en tot *één enkel* groot volk (vers 19). Niet alle dimensies van de beloften zouden naar Jozef en zijn nakomelingen gaan. Juda zou een belofte ontvangen met een belangrijke geestelijke dimensie. Door Jakob gaf God de profetie dat van Juda de scepter, de heersersstaf, niet zou wijken (Genesis 49:10). Deze profetie wees zowel op de dynastie van Israël's toekomstige koning, David, als op de rol van Jezus, eveneens van de stam Juda en nakomeling van David, als de Messias (Lukas 1:32; Hebrëen 7:14; Openbaring 5:5). Christus is bestemd op aarde te regeren als Koning der Koningen (Openbaring 11:15; 17:14; 19:16).

De belofte van het eerstgeboorterecht echter, van *fysieke, materiële en nationale grootheid* ging niet naar Juda, maar, met voorbijgaan van Ruben, naar Jozef. Let op de omstandigheden waardoor die belofte in Jozefs handen kwam: „... [Ruben] was de eerstgeborene van Israël, maar omdat hij de legerstede van zijn vader had ontwijld, was zijn eerstgeboorterecht geschonken aan de zonen van Jozef, de zoon van Israël – maar deze werd niet in het

register als eerstgeborene ingeschreven; wel was Juda de sterkste onder zijn broeders en één uit hem werd tot vorst, maar het eerstgeboorterecht viel ten deel aan Jozef” (1 Kronieken 5:1-2). Door de belofte van het eerstgeboorterecht zouden Jozef's nakomelingen – Efraïm en Manasse – de zegeningen ontvangen van welvaart, macht en nationale voornaamheid.

Voor Jozef's nakomelingen

De wellicht meest onthullende passage over de geboorterechtbelofte staat evenwel in Genesis 49. Hier zien we Jakob die elk van de nakomelingen "in de toekomstige [of: laatste] dagen" van zijn zonen zegent en over hen profeteert (vers 1). Let erop dat de zegeningen die Jakob uitspreekt over (de afstammelingen van Jozef voor de laatste dagen zeer indrukwekkend zijn. "Een jonge vruchtboom is Jozef, een jonge vruchtboom aan een bron; *zijn takken stijgen boven de muur uit*; de boogschutters hebben hem getergd, beschoten en vijandig bejegend, maar zijn boog bleef stevig en zijn sterke handen bleven lenig, *door de handen van de Machtige Jakob's*, daar de Steenrots Israëls zijn herder is; door de God uws vaders, die u zal helpen, en *de Almachtige, die u zal zegenen* met zegeningen des hemels van boven, met zegeningen van de water-vloed, die beneden ligt, met zegeningen van de borsten en de moederschoot. De zegeningen van uw vader gaan de zegeningen van mijn voorvaderen te boven, reikende tot het kostelijkste der eeuwige heuvelen; zij zullen komen op het hoofd van Jozef ..." (Genesis 49:22-26). Deze profetische passage zegt ons dat Jozefs afstammelingen "in de laatste dagen" zullen leven in een productief, goed bevoeid en vruchtbaar land. Zij zullen een volk zijn dat zijn gebied en invloed sterk heeft uitgebreid – politiek, militair, economisch en cultureel – een volk "waarvan de takken boven de muur uitstijgen", ofwel *hun natuurlijke grenzen overschrijden*. Het zal een volk zijn dat af en toe zal worden aangevallen door andere landen maar in het algemeen zal overwinnen. Hun triomfen zullen soms wonder-

baarlijk of providentieel lijken, omdat de Almachtige God hen bijstaat en hun bron van zegeningen is. Het zal een volk zijn dat in een land leeft met een buitengewoon gunstig klimaat dat gemakkelijk de gestaag uitbreidende bevolking kan ondersteunen. Zij zullen genieten van de zegen van goede oogsten, grote kudde vee en uitgebreide natuurlijke hulpbronnen zoals hout en waardevolle mineralen in hun bodem. Met andere woorden, wij kunnen verwachten hen aan te treffen in het bezit van uitgelezen zegeningen en natuurlijke hulpbronnen. Elk van deze zegeningen zal van hen zijn "in de laatste dagen" (Genesis 49:1).

Waar kunnen wij de afstammelingen van Jozef, de verloren stammen van Efraïm en Manasse, vinden? Deze lijst zegeningen elimineert de meeste landen van de wereld. Om hen te vinden moeten we ons afvragen: welke landen bezitten deze zegeningen in onze wereld? God beloofde al deze zegeningen aan de nakomelingen van Jozef "in de laatste dagen" Aangezien God niet liegt, kunnen we erop vertrouwen dat Hij die beloften heeft gehouden. Wat zegt het bewijsmateriaal ons? Zoals we zullen zien is het bewijsmateriaal overweldigend gunstig voor God. Als wij de beloften en Gods vervulling daarvan geloven, zal onze kijk op de wereld totaal anders zijn dan de zienswijze van hen die niet van deze kennis weten.

In de bijna 3700 jaar sinds God deze beloften gaf, kunnen weinig landen staat maken op zegeningen die zelfs maar in de buurt komen. Nog minder landen kunnen het soort economische status en nationale macht – zelfs de status van supermacht – opeisen die is beloofd aan Jozef's zonen Efraïm en Manasse "in de laatste dagen".

Alleen twee kandidaten komen echter volmaakt tegemoet aan de veel-eisende criteria van deze profetieën: de Verenigde Staten van Amerika en het Britse Gemenebest van naties.

Hoe goed past dit in het bewijsmateriaal dat we vinden? Om deze vraag te beantwoorden doen we in deel 3 een onderzoek naar het historische materiaal van de stammen van Israël vanaf het begin van hun bestaan als natie tot aan onze tijd.